

Oponentní posudek na diplomovou práci

Téma: Afrika jako skládka světového odpadu: environmentální diplomacie perspektivou teorie závislosti

Autor: Bc. Frederika Klčová

Autorka posudku: doc. Ing. Tereza Němečková, Ph.D.

Autorka si pro svou diplomovou práci vybrala zajímavé a poměrně málo zpracované téma (minimálně v českých poměrech), a to otázku vývozu odpadu do afrických zemí. Současně se rozhodla podívat se na tento problém optikou environmentální diplomacie s akcentem na zkoumání teorie závislosti. Jinými slovy, zabývá se tématem, pro které se v anglické literatuře vžilo označení „waste colonialism“.

Cíl práce:

Cílem této práce bylo „analyzovat, jak environmentální diplomacie a současné uspořádání světa ovlivňují export odpadu do Afriky a zda lze v tomto kontextu potvrdit relevanci teorie závislosti.“ Autorka si v úvodu klade několik doplňujících výzkumných otázek. Cíl je podle mého názoru definován relativně obsáhle, stejně tak i šíře jednotlivých výzkumných otázek. Což by nemusel být problém, kdyby zvolená metodologie – kolektivní případová studie – nestála na příkladu pouze dvou zemí (skládek odpadu). To podle mne snižuje relevanci závěrů, ke kterým autorka v závěru dochází.

Struktura práce a metodologie:

- Struktura práce je logická, tj. práce je členěna na obecnou část (teorie závislosti, environmentální diplomacie, export odpadu do Afriky) a následně část věnovanou vlastnímu výzkumu.
- Hlavní metodologický přístup je kolektivní případová studie, kdy si autorka vybrala dvě země (Ghana, Keňa) a dvě tamní skládky. Z hlediska sběru dat a práce se zdroji zde autorka pracuje se sekundární literaturou a závěry v podstatě opírá o rešerši dostupné literatury.
- Bohužel nikde není uvedeno, proč zrovna tyto dvě země, respektive proč zrovna tyto dvě skládky. V čem jsou ty dva případy podobné/rozdílné? Kolik skládek v obou zemích existuje a proč zrovna tyto dvě si autorka vybrala?
- Práci by určitě pomohla ještě dodatečná forma sběru dat, např. v terénu, aby bylo možno si ověřit informace získané ze sekundárních zdrojů, respektive získat hlubší vhled do problematiky z pohledu více zainteresovaných stran (vlády, místních úřadů, mezinárodních organizací, místních komunit atd.).

Formální požadavky:

- Práce splňuje formální požadavky.

Celkové zhodnocení:

Práci vnímám jako celkem zdařilou, zpracovanou na zajímavé téma, kde autorka prokázala schopnost práce s relevantními zdroji. Jako určitou slabinu vnímám metodologii, respektive volbu pouze dvou případových studií, respektive v případě volby pouze dvou případových studií bych asi volila užší zaměření práce (z pohledu cíle a výzkumných otázek). Po přečtení práce mám trochu pocit, jakoby byla napsána s jednoznačným záměrem potvrdit teorii závislosti. Jinými slovy, chybí mi trochu objektivnější zhodnocení situace, např. z pohledu více aktérů.

Otázky do diskuse:

1. Jak v této otázce jsou africké země ochotny spolupracovat? Konkrétně pak v případě Keni a Ghany, existuje jednotný přístup k řešení dovozu odpadů na straně ECOWAS nebo EAC?
2. Kde autorka vnímá největší problém v případě rostoucího objemu odpadu do afrických zemí? Na straně jeho vývozců, nebo naopak dovozců?
3. Kde konkrétně vidí autorka slabiny na přístupu Keni a Ghany k danému problému?

V Praze dne 12.8.2024

doc. Ing. Tereza Němečková, Ph.D.